

Iktatószám: 7342-22/2018
Ügyintézők: Dr. Sándor Attila, Dr. Hengl Ágnes,
Dr. Polt Petra, Dr. Urbán Sára
Tárgy: az ERSTE Bank Hungary Zrt.-vel
szemben felügyeleti intézkedések
és bírság szankció alkalmazása

H-JÉ-I-B-140/2018. számú határozat

Az ERSTE Bank Hungary Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) (Bank) lefolytatott, a Bank és az összevont alapú felügyelet alá tartozó egyes leányvállalatai, az ERSTE Jelzálogbank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) (Jelzálogbank), ERSTE Lakáslízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) (Lakáslízing) és az ERSTE Lakástakarékpénztár Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.) (utóbbiak együtt Leányvállalatok, Bank és Leányvállalatok együtt Bankcsoport) tekintetében összevont alapú felügyeleti ellenőrzést is magában foglaló ellenőrzési eljárás során a Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9., telephely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (MNB) a következő

határozatot

hozza.

- I. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy pénzügyi szolgáltatási tevékenysége végzése során a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget.
  1. A vállalatirányítás területén legkésőbb 2018. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
    - 1.1. a belső szabályzatainak határidőben történő felülvizsgálatát rendszeresen, határidőre végezze el és biztosítsa a szabályozási elemek meghatározott ciklusidőben történő lezárását;
    - 1.2. teremtsen meg a vonatkozó vizsgálati megállapításban említett belső szabályzatai közötti összhangot.
  2. A hitelkockázatok területén legkésőbb 2018. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
    - 2.1. a jogszabálynak megfelelő belső szabályzati környezetet alakítson ki a vállalati hitelkockázatok vállalásával kapcsolatban és a gyakorlatban is fordítson kellő gondosságot a mindenkori hitelezési alapelveinek maradéktalan betartására;
    - 2.2. a jogszabálynak megfelelően erősítse meg a vállalati üzletágban a hiteladminisztrációval kapcsolatos kontrollpontjait, szükség esetén (összobligó és az egyes ügyek komplexitásától függően) vezessen be szervezeti egységen belüli négy szemelvű folyamatokat, és biztosítsa a döntési dokumentációk, valamint a nyilvántartásban rögzített adatok mindenkori egyezőségét;
    - 2.3. a jogszabálynak megfelelően mé:je fel a vizsgálati megállapítással érintett hitelportfólió tekintetében a kockázatok és tegyen intézkedéseket azok kezelése érdekében, továbbá mindezzel összefüggésben vizsgálja meg a tartalékolási politikáját;
    - 2.4. az ügyfél hitelezhetőségének megállapítása érdekében a jogszabálynak megfelelő gyakorlatot kövessen, ennek keretében mindenkor szerezze be az ügyfél közterhek megfizetésére vonatkozó nyilatkozatát;

- 2.5. a jogszabálynak és a saját belső szabályozásának megfelelően végezze követelés behajtási tevékenységét, egyidejűleg építsen be és működtessen további kontrollpontokat ezen folyamataiba, ennek keretében vizsgálja felül a folyószámla behajtásra vonatkozó folyamatait és küszöbölje ki a hibákat, illetőleg kezdje meg ezen folyószámla ügyletekre vonatkozóan is a problémás ügykezelést, továbbá tárja fel azokat az ügyleteit, amelyek vonatkozásában már végzett behajtási cselekményt, de a belső szabályozásában meghatározottaktól eltérően még nem mondta fel a 180 napja negatív egyenleget mutató folyószámla ügyleteket, és tegye meg a szükséges intézkedéseket;
- 2.6. maradéktalanul tegyen eleget a jogszabályban előírt éves ügyfélminősítési kötelezettségének;
- 2.7. módosítsa a vonatkozó belső szabályozását oly módon, hogy abból a nem teljesítés valószínűsége és az alkalmazott materialitási küszöbértékek egyértelműen kitűnjenek;
- 2.8. a jogszabályi megfelelés érdekében a vizsgálati megállapítással érintett projekthitel ügyletek esetében vizsgálja felül a nem teljesítés valószínűségét, és 2018. január 1. napját követően végezze el az IFRS9 szerinti Stage besorolást, valamint képezze meg a szükséges mértékű értékvesztést;
- a mikrovállalati szegmensbe tartozó követelések minősítése során feleljen meg a jogszabálynak, és gondoskodjon arról, hogy az egyedi értékvesztés meghatározása a nem lakossági, kisösszegűnek nem minősülő követelések esetében mindig DCF kalkuláción alapuljon;
- 2.9. 1. a jogszabálynak megfelelően biztosítsa a felügyeleti ellenőrzéshez szükséges megfelelő adatminőségű kimutatásokat, nyilvántartásokat, a fedezeti adatok minőségét garantáló informatikai fejlesztéseket végezze el, a rendszer élésbe állítását követően ellenőrizze az adatok minőségét, továbbá a jövőbeni adatminőség romlás elkerülése érdekében vizsgálja felül a teljes fedezeti folyamatot;
2. a jogszabállyal összhangban végezze el az intézményi garancia vállalások, valamint a jelzálogjog bejegyzések naprakész nyilvántartását, és biztosítsa az ügylet-óvadéki számla kapcsolatok mindenkor helyes megjelenítését a fedezeti nyilvántartásban;
3. a jogszabállyal összhangban gondoskodjon a fedezet allokáció megfeleléséről;
4. küszöbölje ki a nyilvántartási rendszerben található fedezeti duplikációkat, és a jogszabályi megfelelés érdekében a tőkeszámítás folyamatába építsen be és működtessen további kontrollpontokat.
3. A számvitel területén a jogszabályoknak való teljes körű megfelelés érdekében a határozat kézhezvételétől kezdődően folyamatosan tegyen meg mindent a közzétett éves beszámolói helyes adattartalmának biztosítása érdekében, egyben erősítse meg a folyamatba épített kontrollpontokat.
4. A felügyeleti adatszolgáltatás területén legkésőbb 2018. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
- 4.1. az adatszolgáltatás a jogszabálynak maradéktalanul megfelelő és megbízható teljesítése érdekében
1. az adatszolgáltatás összeállításához szükséges informatikai háttérrel alakítsa ki és működtesse minden adatszolgáltatási tábla vonatkozásában, dolgozza ki az ehhez szükséges folyamatokat, illetve a folyamatokba épített kontrollpontokat;
2. folyamatosan gondoskodjon arról, hogy az adatszolgáltatásért felelős területének prudens működéshez szükséges humán erőforrást biztosítsa;
- 4.2. tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a fedezetnyilvántartó rendszerében végrehajtott adatmódosítások folyamatának megfelelését a belső szabályzata szerint visszamérje;
- 4.3. 1. a korábbi adatszolgáltatását vizsgálja felül és korrigálja a hibás adatokat, a korrigált adatszolgáltatását küldje meg az MNB részére, és erősítse meg az adatszolgáltatási táblák kitöltési folyamatába épített kontroll funkciókat;

2. alakítson ki olyan, az L10 és L11 jelentés táblák előállításáért felelős szervezeti egységektől független területen üzemeltetett belső adatminőségi kontrollfolyamatot, amely folyamatosan biztosítja ezen jelentés táblák esetében is a jogszabállyal összhangban álló adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését.

5. A compliance tevékenység területén a jogszabálynak való teljes körű megfelelés érdekében legkésőbb 2018. december 31. napjáig dolgozzon ki csoportszintű Compliance Risk Assessmentet, vagy más, a compliance kockázatok felmérésére, értékelésére vonatkozó kockázati elemzést és azt követően folyamatosan alkalmazza azt.
6. A csalás megelőzés területén a jogszabálynak való teljes körű megfelelés érdekében legkésőbb 2018. december 31. napjáig dolgozzon ki a menedzsmentje által elfogadott, a teljes hazai bankcsoportra kiterjedő, a potenciális visszaélési kockázatok azonosítására szolgáló, finomhangolásra került intézkedési tervet, és alkalmazza azt.
7. Az informatikai biztonság területén legkésőbb 2018. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
  - 7.1. hozzon létre olyan informatikai rendszert, amely lehetővé teszi az alkalmazási, produktív környezet biztonságos elkülönítését a fejlesztési és a tesztelési környezettől, valamint biztosítsa az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok eseményeinek naplózását, és biztosítsa, hogy a felhasználók kizárólag a szigorúan szabályozott szerepkörüknek megfelelően férjenek a védendő információkhoz;
  - 7.2. vizsgálja felül és erősítse meg az egyes rendszereiben használt verzióváltozások és nyomon követések folyamatát, gondoskodjon az egyes rendszereinek naprakészségéről, a biztonsági javítások telepítésének szabályozás szerinti rendszerességéről, a használt termékverziók egyenszilárdságáról, valamint biztosítsa a már nem támogatott operációs rendszerek, alkalmazások, adatbázisok cseréjét, vagy – amennyiben ez üzleti funkcionalitás fenntartása miatt csak hosszú távon lehetséges – azok kiegészítő kontrollokkal történő megerősítését, és tegyen vállalást a hosszú távú kivezetés határidejére és ezt valósítsa meg;
  - 7.3. alakítsa ki az informatikai rendszert alkotó ügyviteli, üzleti szoftvereszközök (a telepített szoftverek és azok használatára jogosító licencek) teljes körű besorolását, nyilvántartását és folyamatosan tartsa naprakész állapotban, valamint gondoskodjon az irányadó jogszabályban előírt elvárásoknak való megfelelésről;
  - 7.4. a biztonsági kockázattal arányosan gondoskodjon olyan biztonsági környezetről és szabályozásról, amely a jogszabállyal összhangban biztosítja az informatikai biztonsági rendszer önvédelmét, kritikus elemei védelmének zártságát, az élesüzemi rendszer vírus és más rosszindulatú programok elleni védelmét;
  - 7.5. a biztonsági kockázatelemzés eredményének értékelése alapján a biztonsági kockázattal arányos módon gondoskodjon a rendszerek szabályozott, ellenőrizhető és rendszeresen ellenőrzött felhasználói adminisztrációjáról;
  - 7.6. dokumentáltan vizsgálja felül egyes rendszerei vonatkozásában az ügyviteli tevékenységhez kapcsolódó éles ügyfeladatokhoz, vagy pénzügyi ágazati törvény által titok körébe sorolt adatokhoz hozzáférő harmadik személyek körét annak megállapítására, hogy a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez, illetve jogszabály által végezni rendelt tevékenységéhez kapcsolódó rendszeres adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul-e meg, és a jövőben mindenkor maradéktalanul tegyen eleget a kiszervezésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak;
  - 7.7. naplózási szabályzatban rögzítse az incidenskezelésre vonatkozó határidőket, és a jogszabálynak megfelelően gondoskodjon olyan biztonsági környezetről, amely az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok eseményeit naplózza, alkalmas a naplózás rendszeres (esetleg önműködő) és érdemi értékelésére, valamint lehetőséget nyújt a nem rendszeres események kezelésére is, továbbá biztosítsa, hogy az élesüzemi rendszerben felállított végfelhasználói hozzáférések egységes, zárt rendszert alkossanak, amelyek biztosítják az üzleti folyamatok megvalósulását, a végfelhasználók tevékenységének naplózását, a kritikus rendkívüli eseményekről automatikus figyelmeztetések generálását, továbbá tegyen eleget annak, hogy az élesüzemi rendszerhez hozzáférést biztosító kiemelt

jogosultságok szabályozottak, dokumentáltak és a vonatkozó belső szabályzata szerinti gyakorisággal ellenőrzöttek legyenek, és megvalósuljon a kiemelt jogosultságokkal elvégzett tevékenység naplózása, a napló fájlok sérthetetlenségének biztosítása és a kritikus rendkívüli eseményekről automatikus figyelmeztetések generálása, valamint biztosítsa az egyes biztonsági események detektálását és kezelését.

8. A tőke megfelelés területén legkésőbb 2018. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:

8.1. a jogszabálynak megfelelően módosítsa a kkv-szorzó meghatározására vonatkozó gyakorlatát és ügyfélcsoportszinten vegye figyelembe az árbevételt;

8.2. a tőkekövetelményre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségének a jogszabálynak megfelelően tegyen eleget;

8.3. a vállalatokkal szembeni kitétségek kockázati súlyozását mindenkor a jogszabályi előírások szerint végezze, javítsa a határozat indokolásában feltárt eseteket a megfelelő tőkefüggvény alkalmazásával;

8.4. a jogszabálynak megfelelően a felhígulási kockázatokat is vegye figyelembe a tőkeszámítása során mindaddig, amíg ez alól mentességet nem kap;

8.5. a jogszabálynak való megfelelés érdekében minden, a feltételeknek megfelelő ügyletet soroljon a nemteljesítő kategóriába és ennek megfelelően határozza meg a kockázati súlyokat.

II. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására irányuló tevékenysége során, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtása körében az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget.

II.1. a kijelölt személy vonatkozásában bekövetkezett változásokról a határozat kézhezvételétől kezdődően minden esetben értesítse a pénzügyi információs egységként működő hatóságot, továbbá legkésőbb 2018. december 31. napjáig és azt követően folyamatosan gondoskodjon arról, hogy tényleges gyakorlata, valamint a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak megküldött nyilatkozatok, és a pénzmosás megelőzési szabályzatában foglalt előírások egymással összhangban álljanak;

II.2. a tényleges tulajdonosok ellenőrzése, valamint a szankciós szűrés megfelelése területén

1. maradéktalanul tartsa be a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésekre vonatkozó jogszabályi előírásokat, és ennek ellenőrzésére legkésőbb 2018. december 31. napjáig alakítson ki kontrollpontokat;

2. legkésőbb 2018. december 31. napjáig vizsgálja felül a vonatkozó megállapításban érintett ügyfélállományának dokumentáltságát, és a jogszabálynak megfelelően biztosítsa a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok tartalmi megfelelőségét, naprakészségét, valamint ügyfél-átvilágítási kötelezettségét az irányadó jogszabály szerint végezze el, amelynek keretében erősítse meg a folyamatba épített kontrolljait.

II.3. az alapítványi ügyfelek tényleges tulajdonosainak megállapítása tárgyában legkésőbb 2018. december 31. napjáig vizsgálja felül a teljes alapítványi ügyfélállományának dokumentáltságát és a jogszabálynak megfelelően biztosítsa a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok tartalmi megfelelőségét, naprakészségét, valamint mindenkor maradéktalanul tartsa be a hatályos jogszabályokban az ügyfél-átvilágítási kötelezettségre vonatkozó előírásokat, amelynek érdekében erősítse meg folyamatba épített kontrolljait.

II.4. a teljes dokumentáltság tekintetében legkésőbb 2018. december 31. napjáig vizsgálja felül a vizsgált átvett teljes ügyfélállományát és a kiemelt közszereplőre vonatkozó nyilatkozatokat a jogszabálynak megfelelően javítsa, hiányuk esetén pótolja azokat, valamint mindenkor maradéktalanul tartsa be a jogszabályban az ügyfél-átvilágítási kötelezettségre vonatkozó előírásokat, amelynek érdekében erősítse meg folyamatba épített kontrolljait.

III. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében előírja a Bank számára, hogy a határozat rendelkező részének I-II. pontjaiban foglalt kötelezettségekkel kapcsolatos intézkedések teljes körű végrehajtásának

ellenőrzéséről készített – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentését, valamint az intézkedések végrehajtását alátámasztó dokumentumokat 2019. február 15. napjáig küldje meg az MNB részére.

IV. Az MNB kötelezi a Bankot

1. a határozat rendelkező részének I.1-8.5. pontjaiban jelzett és a határozat indokolásának I.1-8.5. pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt 66.900.000,- Ft, azaz Hatvanhatmillió-kilencszázezer forint összegű bírság,
2. a határozat rendelkező részének II.1-4. pontjaiban jelzett és a határozat indokolásának II.1-4. pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt összesen 7.500.000,- Ft, azaz Hétmillió-ötszázezer forint összegű bírság,

azaz összességében 74.400.000,- Ft, azaz Hetvennégymillió-négy százezer forint összegű bírság megfizetésére.

Az MNB felhívja a Bank figyelmét, hogy amennyiben a határozatban előírt kötelezettségeknek nem, vagy nem teljes körűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított további felügyeleti intézkedések alkalmazására, illetve bírság kiszabására van lehetősége.

Az MNB eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A kiszabott bírságot a kiszabásáról hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell az MNB 19017004-01678000-30900002 számú számlájára – „felügyeleti bírság” megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén a közigazgatási végrehajtás szabályai kerülnek alkalmazásra. A bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámítására kerül sor, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék. A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével „késedelmi pótlék” megjelöléssel. A jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírságot, valamint a meg nem fizetett vagy késedelmesen megfizetett bírság miatt felszámított késedelmi pótléket az állami adóhatóság adók módjára hajtja be.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye, ugyanakkor az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a közléstől számított harminc napon belül jogszabálysértésre hivatkozással a határozat ellen keresetlevéllel közigazgatási pert indíthat a Fővárosi Törvényszék előtt. A perben a jogi képviselő kötelező. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszéknek címezve az MNB űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatása igénybevételével kell benyújtani. (Az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás elérhetősége: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/hatarozatok-es-vezzesek-keresese>). A kereset benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban azonnali jogvédelmet kérhet. A bíróság a pert főszabály szerint tárgyaláson kívül bírálja el. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

Indokolás

A CSOPORTVIZSGÁLAT CÉLJA ÉS LEFOLYTATÁSA

Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB tv.) 62. §-a, 64. § (1) bekezdés a) pontja, (2) bekezdés ca) pontja és (3) bekezdése, valamint a 2017. augusztus 16. napján kelt dokumentumbekérő levél alapján, figyelemmel az MNB tv. 67. § (1) bekezdésére, a Bank és a Leányvállaltok működésének ellenőrzésére 2017. augusztus 17. napjától kezdődően hivatalból indított felügyeleti ellenőrzési eljárás keretében – korlátozott terjedelmű és mélységű, nem teljes körű -- csoportszintű átfogó vizsgálatot (Csoportvizsgálat) folytat a Banknál és a Leányvállalatainál a 2014. április 1. napjától a Csoportvizsgálat lezárásának időpontjáig terjedő vizsgált időszakra (Vizsgált Időszak) és a 2017. június 30. napi vizsgált időpontra (Vizsgált Időpont) vonatkozóan. A Csoportvizsgálat